

[I. A. Hansen.]

europæiske Statsmænd af de mest forskellige Nationer og de mest forskellige Partifarver, alle gaaende ud paa at fastslaa en Nations Pligt til efter Evne at væрге sit Territorium og fastslaa det som en uafviselig Pligt. Jeg har under tidligere Forhandlinger om denne Sag nu og da henvist til saadanne Udtalelser af europæiske Statsmænd, jeg har ikke gjort mig nogen som helst Anstrengelse for at tilvejebringe disse Udtalelser, for langt det største Antals Vedkommende er det Udtalelser, som vedkommende Politikere har brugt i deres eget Lands Parlament eller i Folkeforbundscommissioner eller i Taler til deres eget Folk. Det ærede Medlem Hr. Alsing Andersen citerede Udtalelser af Socialdemokrater, der gav Udtryk for, at de ikke havde noget at indvende mod en dansk Nedrustning. Ja, jeg tør jo ikke bestride, at det ærede Medlem eller Interviewere fra danske socialdemokratiske Blade har kunnet fremkalde saadanne kammeratlige Udtalelser fra Partifæller i andre Lande, men det afkræfter dog ikke, at de Citater, vi tidligere har gengivet herfra, Udtalelser af Hjalmar Branting, af Per Albin Hansson, Vandervejde og andre socialdemokratiske Statsmænd, er rigtige — det er heller ikke bestridt af det ærede Medlem Hr. Alsing Andersen. Jeg har lejlighedsvis anført saadanne Udtalelser, fordi jeg i Modsætning til den højtærede Udenrigsminister mener, at man ved Afgørelsen af det danske Militærspørgsmaal bør agte paa, hvorledes Verden nu en Gang er indrettet, og paa, hvorledes de, der styrer Verden, ser paa disse Forhold, hvorledes de ser paa Pligter og Vilkaar for et lille neutralt Land under en Krig mellem andre. Den højtærede Udenrigsminister har ingen Brug for nogen Belæring i saa Henseende. Han siger herom paa Sp. 5291:

„Jeg for min Del har overhovedet ikke argumenteret med den udenlandske Vurdering af vore Forhold, fordi jeg har et meget nøje Kendskab til, hvor ringe Viden om vore Forhold denne regelmæssigt er bygget paa.“

Ja, saaledes behager den højtærede Udenrigsminister at fordele Livets Værdier: Uforstanden og Uvidenheden og de taabelige Stemninger paa den øvrige Verdens Side, den forstandsmæssige Indstilling paa Problemerne paa den højtærede Udenrigsministers Side. Midt i en Verden af Ufornuft og Vildfarelser er den højtærede danske Udenrigsminister den faste Kærne, hvor Forstanden samler sig, han kender Verden, i hans Hjerne er dens Gang afstukket i mate-

matiske Baner. Kom ikke til den højtærede Udenrigsminister med den udenlandske Vurdering, kom ikke til ham med en udenrigspolitisk Vurdering af noget saa indre pære-radikalt-dansk som Danmarks Stilling under en Stormagtskrig.

Hvem er nu den højtærede Udenrigsminister, der saaledes præsenterer en Verdensopinion paa sin Kaardespids? Ja, det er den Mand, som Gang efter Gang tog fejl, afgørende fejl i sin Vurdering af den udenrigspolitiske Stilling. Mange Vidnesbyrd foreligger herom, de har før været fremdraget her i Salen, men det vægtigste Vidnesbyrd, det mest uforkastelige Vidnesbyrd er af en nyere Dato, det foreligger fra en af den højtærede Udenrigsministers nærmeste, fra hans Sidemand paa Ministerbænken i Aarene 1913—20, nemlig fra forhenværende Finansminister Edvard Brandes. Hr. Edvard Brandes har i Tilskueren for Juni 1930 skildret dansk Militærpolitik under Verdenskrigen. Det ærede Medlem Hr. Holstein antydede enkelte Sætninger af denne Udtalelse af Hr. Edvard Brandes, men Rigsdagstidende er jo et historisk Kildeskrift, derfra vil fremtidige Historiekrivere en Gang hente Bidrag til Bedømmelse af de Mænd, der stod i Spidsen for Danmark i de bevægede Aar 1914—20, og derfor finder jeg, det er rigtigt, at forhenværende Finansminister Brandes' Vurdering af den nuværende danske Udenrigsminister kommer til at staa i Rigsdagstidende. Jeg beder om den højtærede Formands Tilladelse til at citere denne ganske korte Udtalelse. Hr. Edvard Brandes taler altsaa om dansk Militærpolitik under Verdenskrigen, han omtaler de store Udgifter, som medgik til Forsvaret i Krigsaarene, disse Beløb var, siger han, overvældende store — og saa citerer jeg:

„Ikke mindst for et fredelskende, ganske umilitaristisk Ministerium som det daværende, blandt hvis Medlemmer de to, som ganske særligt maatte tage Ansvaret for Krigsberedskabet, nemlig Forsvarsministeren, Dr. Munch, og Udenrigsministeren, Hr. Erik Scavenius, begge havde indtil den sidste Dag været haardnakkede Stormagtskrigs-Benægttere. Dr. Munch ansaa det i Aarene forinden Verdenskrigen for en ganske tilsideskydelig Betragtning, at der skulde opstaa det Ragnarok, der dog stadigt hørtes som fjern Torden, og selv da Lynet slog ned, formente Udenrigsministeren ikke mange Timer forinden den britiske Krigserklæring udstedtes, at Englands Deltagelse i en kontinental Interessestrid vilde være